

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhdenvertaisuus

Lapset, nuoret ja perheet aktiivisesti mukana palvelujen suunnittelussa ja kehityksessä:

Jos jokin palvelu ei toimi tai ei ole tavoitettavissa niin asiakkaat sen huomaavat. Osallistava budjetointi on erinomainen työkalu tämän edistämiseen. Kuitenkin suurta osaa nuoria koskevista ongelmista ei pystytä ratkaisemaan vain 100 000 euron summalla, vaan tähän vaaditaan selvästi suuria panostuksia Espoon kaupungin budjetista. Lisäksi tällä hetkellä on vaikeaa löytää tietoa siitä, mihin ManiMiitti rahat ovat kultakin vuodelta menneet. Tämä auttaisi kaikkia. On kuitenkin lisättävä, että 100 000 euron panostus iCapital rahoista oli kerrassaan suuri ja merkittävä panostus viime vuosiin verrattuina.

Ryhmään kuuluminen ja mahdollisuus harrastaa:

Urheilu yhdistää. Nuorisovaltuusto kokee tärkeäksi, että nuoria tuodaan yhteen ja taistellaan syrjäytymistä vastaan liikunnalla. On tärkeää, että kaupunki tarjoaa jatkossakin laajan kattauksen urheilu ja kulttuuri harrastuksia nuorille. Nuorisovaltuusto toivoo myös, että kuten toimenpide kohdassa lukee, niin pidetään nämä harrastukset mahdollisimman matalalla kynnyksellisinä. Eli kustannustehokkaita harrastuksia, joita voi harrastaa missä vain päin Espoota ja joille löytyy kysyntää nuorten keskuudessa kuten jalkapallo tai koripallo.

Kulttuuriharrastukset ovat myös todella toivottuja. Kaikki taide voi olla nuorelle hyvä työkalu tutustua muihin taiteesta kiinnostuneisiin nuoriin ja panostaa mielenterveyteen ja jopa akateemiseen menestykseen vaikka musiikin kautta. Koulujen välineistöön pitää täten panostaa enemmän, jotta kouluilla voitaisiin järjestää kyseistä harrastustoimintaa.

Lisätään vanhemmuuden tukea nuorisoikäisten lasten vanhemmille:

Lapset tarvitsevat vanhempia. On hyvä asia, että vanhempia tuetaan lapsen kasvatuksessa mm. Säännölliset vanhempainillat vanhemmat ja lapsen opettajan välillä ovat todella toimiva menetelmä. Mutta mikään ei voi korvata lapsen elämästä puuttuvaa huoltajaa. On tärkeää, että lapsi löytää koulusta opettajia joihin hän voi luottaa ja joilla hän voi tarvittaessa kertoa huolista ja murheistaan.

Vieraskielisten lasten, nuorten ja perheiden tukeminen:

Vieraskielisten lasten, nuorten ja perheiden tukeminen on vaikeampi ongelma ratkoa. Vieraskielisiä lapsia pitää tukea todella paljon sosiaalisesti, että he pääsisivät mahdollisimman varhaisessa iässä suomea äidinkielenä puhuvien lasten kanssa yhteiseen opetukseen. Lapsen on helpompi muodostaa ystävyys-suhteita ja ottaa kaikki mukaan kuin nuoren. Oppimistulosten erot ovat taas sitäkin vaikeampi ongelma ratkaista. Vieraskielisen lapsen tulee jo nuoresta iästä opiskella kaikkien samojen aineiden ohessa suomenkieltä, joka voi olla erittäin vaikeaa ja aikaa vievää lapselle, jonka kuuluisi leikkiä. Vieraskielisten lapsien pitää päästä mahdollisimman

nuorena leikkimään yhdessä suomenkielisten lasten kanssa tehostaksemme niin integroitumista kuin myös suomenkielen oppimista.

Tuemme mielen hyvinvointia

Lapsia ja nuoria suojellaan kaikenlaiselta syrjinnältä ja väkivallalta:

Kouluissa syrjintä ja väkivalta ilmenee kiusaamisena. Nuorisovaltuusto on sitä mieltä, että koulut eivät pysty puuttumaan kiusaamiseen tarpeeksi tehokkaasti. Netissä tapahtuvaan kiusaamiseen on lähes mahdotonta puuttua, mutta sitä voi ehkäistä lasten ja nuorten säännöllisellä konsultoinnilla sosiaalisesta mediasta. Mutta jokainen meistä nuorista on saanut monen eri oppiaineen tunneilla konsultointia somessa käyttäytymisestä ja internetin uhista, mutta ongelma esiintyy yhä. Uskomme, että ongelma voi olla siinä, että opettajat eivät tiedä mitä somekanavia nuoret käyttävät eivätkä tunne näiden kanavoiden kulttuuria.

Nuorisovaltuusto näkee tähän kaikista tehokkaimmaksi tavaksi oppilailta toisille kohdistuvan opetuksen. Oppilaat saattavat parhaiten kuunnella juuri omia ystäviään ja vahvoja auktoriteettien omaavia ihmisiä, kuten esimerkiksi poliiseja.

Mutta suurin ongelma kiusaamiseen liittyen on koulujen kykenemättömyys puuttua asiaa. Ei ole missään nimessä oikein, että kiusaamisen pahimmassa tapauksessa, kiusattu joutuu vaihtamaan koulua ja mennä murtuneen moraalin kanssa vain seuraavaan kouluun kiusattavaksi. Koulujen pitää pystyä rankaisemaan kiusaajia sekä puuttumaan kiusaamisen aloittamisen juurisyihin ja pahimmassa tapauksessa heidän tulee vaihtaa koulua. Tästä koko nuorisovaltuusto on yksimielisesti samaa mieltä ja logistiset ongelmat eivät ole tekosyy sille, miksi näin ei tehtäisi.

Lapsilla ja nuorilla on turvallinen ja viihtyisä arkiympäristö:

Viihtyvyyden on tärkeää koska miten lapsen oletetaan oppivan tehokkaasti jos tämä ei viihdy koulussa. Espoon on tehnyt kiitettävää työtä tehdessään uusien koulujen ympäristöstä viihtyisiä. Mutta rehellisesti lapsia ja nuoria ei kiinnosta turvallisuus. On tietenkin turvallisuus seikkoja, joiden tulee toteutua kouluympäristössä, mutta jokainen nuorisovaltuutettu voi samaistua siihen kuinka keinut, kiipeilytelineet taikka karusellit ovat olleet sen takia pois käytöstä, että joku mursi kätensä. Näin ei pitäisi olla. Leikkiessä sattuu ja tapahtuu.

Lasten, nuorten ja perheiden mielen hyvinvointi vahvistuu:

Nuorisovaltuusto tukee ja kannattaa näitä toimenpiteitä. Mutta olemme myös yllättyneitä siitä, että lasten ja nuorten mielenterveyttä parantavissa toimenpiteissä ei ole listattu koulupsykologien ja -kuraattorien suurta kysyntää ja minimaalista tarjontaa. "Koulutettujen ammattilaisten määrä" on merkattu mittariksi eikä toimenpiteeksi eli eikö alalla vain ole tarpeeksi työvoimaa? Nuorisovaltuusto on jo vuosia ollut sitä mieltä, että koulupsykologin, koulukuraattorin ja kouluterveydenhoitajan tulisi olla paikalla koulussa joka päivä. Ja vielä parempi olisi jos vaikka psykologeja voitaisiin palkata useampi per koulu. Tämä on niin itsestään

selvä ja tehokas toimenpide toteuttaa, että siihen tulisi suunnitelmassa ottaa kantaa.

Espoon nuorisovaltuuston toiveet:

Kaupungin sisäisellä tasolla erilaiset hankkeet ja aloitteet ovat näkyviä ja ovat hyvin kaupungin työntekijöiden tiedossa. Yleisesti ottaen erilaisten hankkeiden viestimisessä nuorille on ollut haasteita ja onkin hyvä, että suunnitelmassa on listattu osapuolten aktiivinen osallistaminen suunnitteluvaiheessa. Myös Espoon nuorisovaltuusto voi olla mukana jakamassa tietoa asiasta nuorille.

On hyvä, että esiin ollaan nostettu, että "Kouluissa ja oppilaitoksissa huolehditaan oppilaiden/opiskelijoiden mielenterveydestä", mutta tämä harvoin onnistuu ilman lisäresursseja. Nopeasti tavoitettava apu esimerkiksi koulun yhteydessä on tärkeää. Budjettineuvotteluissa syksyllä pitää ottaa selkeäksi tavoitteeksi mielenterveyspalveluiden parantaminen koulujen yhteydessä. Lisäksi mielenterveyspalveluiden siirtyessä hyvinvointialueille, on Espoon ajettava terapiatakuuta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle pikimmiten. Pitkällä tähtäimellä tällä saavutetaan työkykyisempi kansa ja säästetään kuluissa.

Juho Virolainen

Espoon nuorisovaltuuston puheenjohtaja